

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року №384
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
від 05 червня 2013 року №683)

Форма № Н – 3.03

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

**підготовки бакалавр
напряму 6.030601 Менеджмент**

(Шифр за ОПП ПП 1.1)

Харків
ХНУМГ
2013 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Харківським національним університетом міського господарства
імені О. М. Бекетова

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

д. держ. упр., проф. В. М. Бабаєв,
д. е. н., проф. М. М. Новікова,
д. держ. упр., доц. С. І Чернов,
ст. викл. О. П. Молчанова

Обговорено та рекомендовано до видання Вченою радою університету, як
тимчасово діюче до затвердження Президією Науково-методичної комісії з
напрямку підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Протокол № 2 від «04» вересня 2013 року.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку менеджмент (спеціальності) «Менеджмент організацій і адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є управлінські відносини на макро- та мезорівнях; основні тенденції, загальні закономірності та методологія державного та регіонального управління.

Міждисциплінарні зв'язки: після вивчення дисциплін «Економічна теорія» та «Менеджмент організацій і адміністрування (теорія організацій)»; передусє вивченню – «Менеджмент організацій і адміністрування (адміністративний менеджмент)», – «Менеджмент організацій і адміністрування (стратегічне управління)», – «Менеджмент організацій і адміністрування (управління інноваціями)».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління.
2. Менеджмент органів державної влади.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» є поетапне формування у студентів сучасного мислення та спеціальних знань у галузі управління на національному та регіональному рівнях; набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» є здійснення аналізу сучасних вітчизняних і зарубіжних теоретико-методичних підходів до державного управління на центральному та регіональному рівнях; визначення системи державного центрального та регіонального управління та змісту її основних складових; визначення та обґрунтування основних функцій державного центрального та регіонального управління; формування фінансової основи державного управління; обґрунтування сукупного потенціалу регіональних ресурсів, як матеріальної основи державного розвитку; формування теоретико-методичного забезпечення формування концепції, стратегії та програм економічного та соціального розвитку різних рівнів управління.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: теоретико-методологічні засади формування загальнодержавної та регіональної економічної політики; закономірності управління на державному та регіональному рівнях; особливості державного управління в різних сферах суспільного розвитку та на різних рівнях; методичні та організаційні основи управління розвитком країни; існуючі моделі державного управління, вітчизняну систему органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх компетенції; внутрішню організацію, функції та

повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування; законодавчі та нормативно-правові засади діяльності центральних та регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

вміти: застосовувати сформоване економічне мислення та світоглядність у аналізі функціонування та розвитку соціально-економічних процесів на рівні держави та її регіонів; здатність визначати цілі та пріоритетні напрямки діяльності стосовно державного та регіонального управління; здатність розробляти концептуальні засади реформування системи державного управління; формувати напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3,0 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління.

ТЕМА 1. Основи теорії державного управління. Предмет та завдання начальної дисципліни

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Ознаки державного управління. Державне управління як системне суспільне явище. Об'єкт державного управління та предмет вивчення. Основні теорії державного управління: економічна теорія держави; теорія суспільного вибору (суспільний договір, «фіаско держави», мінімізація трансакційних витрат); теорія соціології (теорія держави, соціальна структура суспільства, соціальна мобільність, статус і статусні ролі); теорія менеджменту (теорія раціональної бюрократії, організовані структури управління, розподіл праці в управлінських структурах, державне адміністрування).

Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Поняття, система та завдання державного та регіонального управління як навчальної дисципліни. Методологія та методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління. Структура курсу «Державне та регіональне управління».

ТЕМА 2. Державна влада та державне управління

Держава як керуюча система. Державна влада як складова державно-владного механізму. Функції держави та державне управління. Державне управління як система, що розвивається. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Принципи державного управління.

Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Сутність і класифікація функцій державного управління. Характеристика загальних (основних) та спеціальних (спеціалізованих) функцій. Допоміжні функції. Основні напрями діяльності в системі державного управління.

Поняття та класифікація методів державного управління. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, їх переваги та недоліки. Економічні методи та їх інструменти. Правові методи. Соціально-психологічні та неформальні методи впливу. Сутнісні характеристики (рисни) організаційної структури державного управління. Унітарна та федеративна організація державного управління. Основи побудови організаційної структури державного управління.

Моделі державного управління: світовий досвід. Структура державного управління у розвинутих країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії.

ТЕМА 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором.

Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові державної політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації. Національна безпека та державне управління.

Специфіка управління у сфері культури та ідеології. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.

ТЕМА 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні. Види органів виконавчої влади, їх класифікація. Уряд і державне управління. Міністерства, комітети, інші державні інституції у системі виконавчої влади.

Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові органи і судові системи. Здійснення судової влади.

Сутність і види контролю у суспільстві. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.

ТЕМА 5. Державне управління на регіональному рівні

Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів управління.

Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державного управління на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Механізми реалізації регіональної політики держави: інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Регіональне управління та місцеве самоврядування. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади в системі місцевого самоврядування.

Змістовий модуль 2. Менеджмент органів державної влади

ТЕМА 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні

Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Регіональні органи виконавчої влади. Місцеве самоврядування у державному управлінні в Україні.

ТЕМА 7. Центральні органи державного управління

Права, компетенція, функції центральних органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція. Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенції, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.

ТЕМА 8. Регіональні органи державного управління

Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенції місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

ТЕМА 9. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні

Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування.

Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.

Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

ТЕМА 10. Внутрішня організація та управління органів державної влади

Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів публічної влади в Україні. Орган влади як об'єкт організації державного управління. Організація як процес і функція державного управління.

Сутність і особливості менеджменту органу державної влади. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу державної влади. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Підготовка та прийняття управлінських рішень в органах виконавчої влади. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади. Роль та місце керівника в управлінні органами виконавчої влади. Сутність лідерства в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

ТЕМА 11. Державна служба в Україні

Державна служба: поняття, риси, функції, принципи, види, організація. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців. Проходження державної служби та управління державною службою. Процес проходження державної служби. Атестація державних службовців. Етика поведінки державних службовців. Управління державною службою. Державна кадрова політика. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців.

ТЕМА 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади

Поняття ефективності в державному управлінні. Чинники та критерії ефективності державного управління. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління.

Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади. Види контролю. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади: парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.

ТЕМА 13. Відносини органів публічної влади в системі державного та регіонального управління

Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державного управління та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування із судовими та правоохоронними органами: органами Служби безпеки України, органами прокуратури, органами внутрішніх справ.

Взаємодія органів державного управління та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян. Здійснення нагляду за діяльністю об'єднань громадян. Організація роботи із запитами громадян. Адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади.

ТЕМА 14. Розвиток системи державного та регіонального управління

Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у процесі управління. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії.

Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком. Базові форми децентралізації управління. Формування ефективної організації виконавчої влади як на центральному, так і на місцевому рівнях управління. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг. Удосконалення механізмів правового захисту громадян у процесі взаємодії з органами державної влади. Створення сучасного нормативно-правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного управління; зміцнення та формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління; організація на нових засадах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів; оновлення інституту відповідальності в сфері державного та регіонального управління; запровадження раціонального адміністративно-територіального устрою.

3. Рекомендована література

Базова

1. Законодавство України про місцеве самоврядування : зб. законодав. актів : за станом на 5 листопада 2001 р. // Верховна Рада України. – Офіці. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2001.

2. Законодавство України про місцеве самоврядування та компетенцію його органів : зб. нормат. актів / укл. М. П. Воронов та ін. – Х.: Факт, 2000.

Додаткова

1. Воронкова В. Г. Менеджмент в держаних організаціях : навч. посібн. / Воронкова В. Г. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 256 с.

2. Глен Райт. Державне управління / Глен Райт. – К., 1994. – 113 с.

3. Державне управління : навч. посібн. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.

4. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.

5. Желюк Т. Л. Державна служба : навч. посібн. / Желюк Т. Л. – Луцьк : ВД «Професіонал, 2000. – 558 с.

6. Круш П. В. Регіональне управління : навч. посібн. / Круш П. В., Кожем'яченко О. О. – К. : ЦУЛ, 2007. – 248 с.

7. Лазор О. Д. Основи місцевого самоврядування : навч. посібн. / Лазор О. Д. – К. : ЦУЛ, 2003. – 432 с.

8. Малиновський В. Державне управління : навч. посібн. / Малиновський В. – Луцьк : РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 558 с.

9. Ординський В. Л. Управління в органах виконавчої влади : навч. посібн. / Ординський В. Л., Кисіль З. Р., Ковалів М. В. – К. : ЦУЛ, 2008. – 296 с.

10. Свирский Б. М. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине : учеб. пос. / Свирский Б. М. – Х., 2001. – 487 с.

11. Уткин Э. А. Государственное и муниципальное управление / Уткин Э. А., Денисов А. Ф. – М. : Ассоциация авторов и издателей «Тандем», Изд-во «ЭКМОС», 2001. – 365 с.

12. Чиркин В. Е. Государственное управление. Элементарный курс / Чиркин В. Е. – М. : Юристъ, 2001. – 320 с.

13. Якубовський О. П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії: моногр. / О. П. Якубовський, Т. А. Бутирська. – О. : ОРІД НАДУ, 2004. – 196 с.

14. Ярмиш О. Н. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : підручник / Ярмиш О. Н., Серьогін В. О. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 653 с.

Ресурси мережі Internet

1. Сервер Верховної Ради України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.rada.gov.ua

2. Ліга Бізнес Інформ. [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.liga.net

3. Нормативні акти України [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.nau.kiev.ua

4. Податки і бухгалтерський облік [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.basa.tav.kharkov.ua

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Умовою допуску до заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 35% балів від загальної кількості з дисципліни (більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Залік здійснюється в письмовій формі у вигляді залікової роботи яка складається з стереотипного, діагностичного та евристичного завдання. Кожне завдання залікової роботи оцінюється окремо. Результати виконання залікових завдань максимально оцінюються за дванадцятьма балами. Загальна оцінка виставляється за підсумком оцінок, які отримав студент за кожне завдання окремо. Результати оцінювання завдань подані в табл. 1.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання залікових завдань *

№ з/п	Вид завдання	Зміст детального оцінювання	Бал /12	ECTS 100% набраних балів
1	Стереотипне	Правильно виконане завдання	«1»	5
2	Стереотипне	Правильно виконане завдання	«1»	5
3	Діагностичне	Правильно виконане завдання. При цьому 1 бал за правильно визначені показники та 1 бал детальну їх характеристику	«2»	10
4	Діагностичне	Правильно виконане завдання. При цьому 1 бал за правильно визначені співвідношення показників і подання їх у таблиці та 1 бал за детальне обґрунтування отриманих результатів	«2»	10
5	Евристичне	Правильно виконане завдання. При цьому 1 бал за правильно визначену динаміку інтегральних показників за роками; 1 бал за виявленні проблеми, що існують в соціальній сфері, яка є складовою публічної сфери; 1 бал – за детальне обґрунтування виявлених проблем	«3»	30
6	Евристичне	Правильно виконане завдання. При цьому по «1» балу оцінюється правильно сформульований та обґрунтований захід щодо усунення виявлених проблем та покращення соціальної сфери	«3»	40

Примітка: * – максимальний бал студент(ка) отримує за кожне правильно виконане та оформлено завдання.

Оцінювання знань за 5-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку «відмінно» ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «дуже добре». Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання

студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «добре». Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності .

Оцінка «задовільно». Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка «задовільно (достатньо)». Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка «незадовільно». Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Оцінка «незадовільно». Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання.

Таблиця 2 – **Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів**

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	90-100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	82-89
ДОБРЕ	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	74-81
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	64-73
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	60-63
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як перездати тест	FX	35-59
	Незадовільно – необхідна подальша робота з повторним вивченням змістовного модуля	F	0-34

* - з можливістю повторного складання

** - з обов'язковим повторним курсом

4. Засоби діагностики успішності навчання: усні опитування на практичних заняттях; письмові контрольні роботи, тестові завдання та письмова залікова робота.

Навчальне видання

Програма нормативної навчальної дисципліни

«Державне та регіональне управління»

підготовки бакалавр

напряму 6.030601 Менеджмент

Розробники: **БАБАЄВ** Володимир Миколайович,

НОВІКОВА Марина Миколаївна,

ЧЕРНОВ Сергій Іванович,

МОЛЧАНОВА Оксана Петрівна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2013, поз. 321 а

Підп. до друку 13.12.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 2 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,2

Зам. № 9341

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.